

فراتر از خبر

بحران در تنگه هرمز؛ آیا مسیرهای جدید نفتی در حال شکل‌گیری است؟

راديو فردا

کمتر از یک دقیقه پیش

بسته شدن تنگه هرمز اختلال شدیدی در صادرات نفت، مشتقات نفتی، گاز مایع و محصولات پتروشیمی از کشورهای حاشیه خلیج فارس به بازارهای جهانی به وجود آورد و این اختلال همچنان ادامه دارد.

این وضعیت و کاهش شدید درآمد کشورهای حاشیه خلیج فارس از سوئی و نگرانی کشورها و شرکت‌های واردکننده در مناطق مختلف جهان از بی‌ثباتی منطقه‌ای، سبب شده است که گزینه‌های جدیدی جایگزین تنگه هرمز شوند و این گزینه‌ها به تدریج به راهکارهایی طولانی‌مدت برای ارتباط با بازارهای جهانی تبدیل شوند.

امضای قرارداد یک‌ساله انتقال نفت بین عراق و ترکیه، زنجیره‌ای را که پس از بسته شدن تنگه هرمز از طرف ایران به تدریج شکل گرفته، قوی‌تر کرد.

پیش از جنگ، حدود ۲۰ درصد از نفت و مشتقات نفتی مورد نیاز بازارهای جهانی از کشورهای حاشیه خلیج فارس و عمدتاً از طریق تنگه هرمز تأمین می‌شد، اما بسته شدن این آبراه حیاتی به مدت چند ماه،

صادرکنندگان و خریداران نفت را به فکر یافتن گزینه‌های امن‌تر انداخته است.

بسیاری از دست‌اندرکاران بازار انرژی جهانی بر این باورند که حتی با بازگشایی کامل هرمز و برقراری ثبات نسبی در خاورمیانه، این آبراه حیاتی دیگر به وضعیت سابق خود باز نمی‌گردد و کشورهای عرب منطقه به تدریج گزینه‌هایی را انتخاب می‌کنند که در سال‌های آینده دسترسی آن‌ها به بازارهای جهانی را تضمین می‌کند.

با برقراری آتش‌بس موقت بین ایران و آمریکا و عبور برخی کشتی‌ها و نفتکش‌ها از تنگه هرمز با کسب مجوز از ایران یا استفاده از مسیر معرفی‌شده از طرف عمان، در یکی دو ماه گذشته صادرات نفت از منطقه به ۶۰ درصد میزان قبل از جنگ رسیده است.

در این میان، عربستان، عراق و امارات متحده عربی گزینه‌های دیگری را برای صدور نفت در کوتاه‌مدت و بلندمدت انتخاب کرده‌اند.

↓ [لینک مستقیم](#) ✓

↗ [بازکردن در پنجره جدید](#)

از دست رفتن ۸۰ درصد درآمد نفتی عراق

عراق پس از نخستین حمله آمریکا و اسرائیل به ایران و مسدود شدن تنگه هرمز، بیش از ۸۰ درصد از صادرات نفت خود را از دست داد و درآمد آن از محل فروش نفت از شش میلیارد دلار در ماه به دو میلیارد دلار سقوط کرد.

اما بغداد به تدریج توانست بخشی از نفت خود را از هرمز و راه‌های دیگر از جمله نقل و انتقال زمینی نفت به سوریه و ترکیه به بازارهای جهانی بفرستد.

پیش از جنگ، تولید روزانه نفت در عراق حدود چهار میلیون بشکه بود و به طور متوسط روزانه سه و نیم میلیون بشکه از آن به کشورهای مختلف صادر می‌شد.

عراق اخیراً قراردادی یک‌ساله با ترکیه امضا کرد که بر اساس آن، صادرات نفت از اقلیم کردستان عراق، به ویژه کرکوک، به بندر جیهان ترکیه از حجم ۱۷۰ هزار بشکه‌ای کنونی به ۷۵۰ هزار بشکه در روز افزایش می‌یابد.

ظرفیت این خط لوله انتقال، یک و نیم میلیون بشکه نفت در روز است.

پروژه دیگری که در دست بررسی است، احداث خط لوله‌ای از بندر بصره به حدیثه در عراق و از آن‌جا به بندر جیهان ترکیه و بندر بانیاس سوریه است.

مذاکرات عراق و سوریه درباره این پروژه به مراحل نهایی رسیده و احتمالاً بخشی از این خط لوله تا سه سال دیگر راه‌اندازی می‌شود.

عربستان نیز با افزایش ظرفیت صدور نفت از بندر ینبع و از طریق دریای سرخ و تنگه باب‌المندب، تا پیش از حملات حوثی‌های یمن، روزانه حدود چهار میلیون بشکه نفت روانه بازارهای جهانی می‌کرد.

حوثی‌های یمن نیز به نفتکش‌هایی که حامل نفت عربستان به مقصد چین هستند اجازه می‌دهند از تنگه باب‌المندب عبور کنند و این موضوع به صادرات نفت عربستان کمک می‌کند.

امارات متحده عربی هم با استفاده از تأسیسات خود در فجیره و بدون نیاز به گذر از تنگه هرمز، بخش بزرگی از نفت خود را از خلیج فارس خارج می‌کند.

برخی از این گزینه‌ها، گرچه با بسته شدن هرمز به اولویت فوری کشورهای صادرکننده نفت تبدیل شدند، اما امضای تفاهم‌نامه‌ها و قراردادهای مختلف برای خارج کردن نفت از منطقه بدون نیاز به عبور از تنگه‌های هرمز و باب‌المندب، بیانگر روی آوردن کشورهای عرب منطقه به گزینه‌های جدید و طولانی‌مدت است.

در این میان، ایران همچنان با محاصره دریایی بنادرش و تحریم‌های نفتی از سوی آمریکا روبه‌روست و اتکای آن به تنگه هرمز برای صدور نفت کاهش نیافته است.

این مطلب بخشی از:

فراتر از خبر

اقتصاد جهان

بایگانی